

Στην αρχή δεν υπήρχε τίποτα. Κι αυτό το τίποτα δεν ήταν ούτε κενό ούτε αόριστο: δεν ζητούσε τίποτε άλλο από τον εαυτό του. Και ο Θεός είδε πως έτσι ήταν καλά. Για τίποτα στον κόσμο δεν θα έπλαθε οτιδήποτε. Το τίποτα δεν τον βόλευε απλώς: τον γέμιζε.

Ο Θεός είχε τα μάτια του διαρκώς ανοιχτά και σταθερά. Και κλειστά να ήταν, δεν θ' άλλαζε τίποτα. Δεν υπήρχε τίποτα να δει και ο Θεός δεν κοιτούσε τίποτα. Ήταν γεμάτος και πυκνός σαν σφιχτό αυγό, και είχε του σφιχτού αυγού τη στρογγυλάδα και την ακινησία.

Ο Θεός ήταν η απόλυτη ικανοποίηση. Δεν ήθελε τίποτα, δεν περίμενε τίποτα, δεν αντιλαμβανόταν τίποτα, δεν αρνιόταν τίποτα και δεν ενδιαφερόταν για τίποτα. Η ζωή ήταν σε τέτοιο βαθμό πληρότητα που δεν ήταν ζωή. Ο Θεός δεν ζούσε, υπήρχε.

Η ύπαρξή του δεν είχε αρχίσει γι' αυτόν κάποια συγκεκριμένη στιγμή. Ορισμένα μεγάλα βιβλία ξεκινούν

με φράσεις τόσο λίγο φανταχτερές ώστε τις ξεχνάς αμέσως κι έχεις την εντύπωση πως κάθεσαι εκεί διαβάζοντας από τις απαρχές του χρόνου. Έτσι κι εδώ, ήταν αδύνατο να αντιληφθεί κανείς τη στιγμή που ο Θεός είχε αρχίσει να υπάρχει. Ήταν σαν να υπήρχε ανέκαθεν.

Ο Θεός δεν είχε γλώσσα και άρα δεν είχε σκέψη. Ήταν πλησμονή κι αιωνιότητα. Και όλα αυτά αποδεικνυαν στον ύψιστο βαθμό πως ο Θεός ήταν ο Θεός. Και το προφανές αυτό δεν είχε καμιά σημασία, γιατί του Θεού σκασίλα του που ήταν ο Θεός.

Τα μάτια των ζωντανών όντων διαθέτουν την πιο καταπληκτική ιδιότητα: το βλέμμα. Τίποτα δεν είναι πιο περίεργο. Δεν λέμε για τ' αυτιά των πλασμάτων πως έχουν ένα «άκουσμα», ούτε για τα ρουθούνια τους πως έχουν ένα «μύρισμα» ή ένα «ρουθούνισμα».

Τι είναι το βλέμμα; Δεν μπορείς να το εκφράσεις. Καμιά λέξη δεν μπορεί να προσεγγίσει την παράξενη ουσία του. Και όμως, το βλέμμα υπάρχει. Λίγες μάλιστα πραγματικότητες υπάρχουν σε τέτοιο βαθμό.

Ποια η διαφορά ανάμεσα στα μάτια που έχουν βλέμμα και στα μάτια που δεν έχουν; Η διαφορά αυτή έχει ένα όνομα: είναι η ζωή. Η ζωή αρχίζει εκεί όπου υπάρχει βλέμμα.

Ο Θεός δεν είχε βλέμμα.

Οι μόνες ασχολίες του Θεού ήταν η κατάποση, η πέψη και, κατ' άμεση συνέπεια, η κένωση. Οι φυτικές αυτές δραστηριότητες διέρχονταν το σώμα του Θεού χωρίς αυτός να τις αντιλαμβάνεται. Η τροφή, πάντα η ίδια, δεν ήταν αρκετά διεγερτική ώστε να την προσέξει. Το ίδιο ίσχυε και για το ποτό. Ο Θεός άνοιγε όλες τις απαραίτητες οπές για να τον διασχίσουν τα στερεά και τα υγρά τρόφιμα.

Γι' αυτό, σ' αυτό το στάδιο της εξέλιξής του, θα ονομάσουμε το Θεό σωλήνα.

Υπάρχει μια μεταφυσική των σωλήνων. Ο Σλαβόμιρ Μρόζεκ έχει γράψει για τις μάνικες πράγματα που αναρωτιέται κανείς αν είναι ιλιγγιωδώς βαθιά ή εξόχως ξεκαρδιστικά. Ίσως είναι και τα δύο μαζί: ο σωλήνας είναι ένα ιδιόμορφο μείγμα γεμάτου και άδειου, μια κούφια ύλη, μια μεμβράνη ύπαρξης που προστατεύει μια δέσμη ανυπαρξίας. Η μάνικα είναι η εύκαμπτη εκδοχή του σωλήνα: η πλαστικότητα αυτή δεν αναιρεί τον αιγιματικό της χαρακτήρα.

Ο Θεός είχε την ευελιξία της μάνικας αλλά έμενε άκαμπτος και αδρανής, επιβεβαιώνοντας έτσι τη σωληνοειδή του φύση. Γνώριζε την απόλυτη γαλήνη τού κυλίνδρου. Φιλτράριζε το σύμπαν και δεν συγκρατούσε τίποτα.

Οι γονείς του σωλήνα ήταν ανήσυχοι. Κάλεσαν τους γιατρούς να μελετήσουν την περίπτωση αυτού του τμήματος ύλης που δεν φαινόταν να ζει.

Οι γιατροί τον ψηλάφησαν, τον χτύπησαν απαλά σε μερικές αρθρώσεις για να δουν αν είχε αντακλαστικούς μηχανισμούς, και συμπέραναν ότι δεν είχε. Τα μάτια του σωλήνα δεν έπαιξαν όταν οι θεράποντες τα εξέτασαν με μια λάμπα.

— Αυτό το παιδί δεν κλαίει ποτέ, δεν κουνιέται ποτέ. Ήχος δεν βγαίνει από το στόμα του, είπαν οι γονείς.

Οι γιατροί διέγνωσαν «παθολογική απάθεια», χωρίς να συνειδητοποιούν ότι αυτό αποτελούσε εσωτερική αντίφαση:

— Το παιδί σας είναι χόρτο. Το γεγονός είναι πολύ ανησυχητικό.

Οι γονείς ανακουφίστηκαν, θεωρώντας το καλή είδηση. Χόρτο ίσον ζωή.

— Πρέπει να νοσηλευτεί, αποφάνθηκαν οι γιατροί.

Οι γονείς αγνόησαν αυτή την εντολή. Είχαν ήδη δύο παιδιά που ανήκαν στο ανθρώπινο γένος: δεν το έβρισκαν απαράδεκτο να έχουν επιπλέον έναν φυτικό κατιόντα. Το γεγονός μάλιστα σχεδόν τους συγκινοῦσε.

Το ονόμασαν ευγενικά «το Φυτό».

Σ' αυτό είχαν όλοι τους λάθος. Γιατί τα φυτά, μαζί και τα χόρτα, έχουν ζωή, άσχετα αν δεν την αντιλαμβάνεται το ανθρώπινο μάτι. Αναρριγούν καθώς πλησιάζει η μπόρα, κλαίνε από χαρά το ξημέρωμα, θωρακίζονται με περιφρόνηση όταν δέχονται επίθεση και ρίχνονται στο χορό των εφτά πέπλων όταν φτάσει η εποχή της γύρης. Έχουν βλέμμα, δεν χωρά αμφιβολία, έστω και αν δεν ξέρει κανείς πού είναι οι κόρες τους.

Ο σωλήνας, αντιθέτως, ήταν μια σκέτη παθητικότητα.

Τίποτα δεν τον επηρέαζε, ούτε οι αλλαγές του κλίματος, ούτε το σούρουπο, ούτε οι χίλιες μικροαναστατώσεις της καθημερινότητας, ούτε τα μεγάλα άφατα μυστήρια της σιγαλιάς.

Οι εβδομαδιαίοι σεισμοί του Κανσάι, που έκαναν τα δυο μεγαλύτερα αδέρφια του να κλαίνε από αγωνία, δεν είχαν καμιά επίδραση πάνω του. Η κλίμακα Ρίχτερ ήταν για τους άλλους. Ένα βράδυ, ένας σει-

σμός 5,6 ταρακούνησε το βουνό όπου ήταν θronιασμένο το σπίτι· φέτες του ταβανιού κατέρρευσαν πάνω στην κούνια του σωλήνα. Όταν τον έβγαλαν, ήταν η αδιαφορία προσωποποιημένη: τα μάτια του ήταν καρφωμένα, χωρίς να τους βλέπει, σ' αυτούς τους αγροίκους που είχαν έρθει να τον ενοχλήσουν κάτω από τα χαλάσματα, τα οποία τον ζέσταιναν μια χαρά.

Οι γονείς διασκέδαζαν με το φλέγμα του Φυτού τους και αποφάσισαν να το υποβάλουν σε δοκιμασίες. Θα έπαυαν να του δίνουν να φάει και να πιει ώσπου να το ζητήσει: έτσι, θ' αναγκαζόταν ήθελε-δεν ήθελε να αντιδράσει.

Πήγαν για μαλλί και βγήκαν κουρεμένοι: ο σωλήνας δέχτηκε την ασιτία όπως δεχόταν τα πάντα, δίχως την παραμικρή αποδοκιμασία ή επιδοκιμασία. Το ίδιο του έκανε αν θα έτρωγε ή όχι, αν θα έπινε ή όχι: δεν ήταν δικό του πρόβλημα αν θα ήταν ή δεν θα ήταν.

Στο τέλος της τρίτης ημέρας οι γονείς, αλαφιασμένοι, τον εξέτασαν: είχε αδυνατίσει λίγο και τα μισάνοιχτα χείλια του ήταν ξεραμένα, μα δεν έδειχνε να νιώθει χειρότερα. Του έδωσαν νερό με ζάχαρη μ' ένα μπιμπερό, κι αυτός το ρούφηξε χωρίς πάθος.

— Αυτό το παιδί θα άφηνε τον εαυτό του να πεθάνει δίχως να παραπονεθεί, είπε φρικιάζοντας η μάνα.